

терміноелементів. *Південноукраїнські наукові студії*: мат. Всеукр. наук.-практ. конф. Одеса: ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2020. С. 47–49.

3. Сафонова К. Я., Кривуля П. В. Пропозиція методу «ПУНКТ» і верифікація експертизи фонетичної якості термінів з використанням профілю належної конотації на прикладах з економічної термінології. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*. 2020. № 2(258). С. 68–81. DOI: 10.33216/1998-7927-2020-258-2-68-81

4. Сафонова К. Я. Міжмовне порівняння фонетичної якості термінології. *Актуальні проблеми науково-промислового комплексу регіонів*: матеріали VI Всеукр. наук.-техн. конф., 13–17 квітня 2020 р. Рубіжне: [ІХТ СНУ ім. В. Даля], видавець О. Зень, 2020. С. 160–162.

5. Сафонова К. Я. Розрахунок профілів належної конотації для двох референцій терміну «команда». *Проблеми та перспективи розвитку економіки України: погляд молоді*: мат. XIII Всеукр. наук.-практ. конф. Ч. II. Черкаси: ЧДБК, 2021. С. 309–313.

УДК 378.018

В.М. Лачкова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Сьогодні в усьому світі інформаційне суспільство набуло стрімкого розвитку. Поступово в освітньому просторі все більш поширюється дистанційне навчання. Особливого значення форма дистанційної освіти набула у теперішній час, коли вже другий рік триває пандемія гострої респіраторної хвороби COVID-19, і заклади вищої освіти України забезпечують виконання освітніх програм із використанням технологій дистанційного навчання. Через значущість проблеми, що розглядається, питання дистанційного навчання із застосуванням засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) постійно знаходиться в межах уваги науковців і педагогічних працівників вищої школи. Більшість фахівців визначають дистанційне навчання як форму організації освітнього процесу, під час якого всі заняття або їх частина проводиться з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій за умови територіального віддалення викладача і слухачів. Дистанційні технології навчання передбачають такі види здійснення взаємодії між учасниками освітнього процесу у часі: синхронні (одночасна участь в освітньому процесі слухачів і педагогів); асинхронні (одночасна участь

не передбачається, слухач самостійно обирає час заняття) і змішані (використовуються елементи обох видів навчання).

Узагальнюючи дослідження фахівців у сфері дистанційної освіти, можна зазначити: більшість науковців визнають той факт, що сучасні студенти є представниками «цифрового покоління», для них цифрове середовище є звичайним середовищем проживання. Вони з легкістю використовують інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) і готові до їх застосування в освітньому процесі. Дистанційне навчання підвищує доступність освіти, знижує вартість освіти для закладу і слухачів, може послужити основою для створення освітнього середовища без кордонів. Використання дистанційного навчання допоможе слухачам подолати географічну розпорошеність і неможливість отримання освіти за допомогою звичайних технологій. Застосування дистанційного навчання здатне підвищити ефективність навчального процесу. Дистанційне навчання у вищому закладі освіти дозволяє розвивати у слухачів активність і пізнавальну самостійність, толерантність, готовність до обговорення різних точок зору тощо. Отже, на думку фахівців, дистанційне навчання сьогодні – один із головних інструментів, який надає можливості для вирішення проблем вищої школи щодо надання освітніх послуг. Водночас, масовий перехід закладів освіти на дистанційне навчання виявив низку ускладнень в його організації та здійсненні. Проведене дослідження дозволило визначити переваги і недоліки дистанційного навчання у вищій школі. Так, серед основних переваг слухачі визначають такі: мобільність, сучасність, швидкість, можливість самостійно керувати своїм часом, планувати заняття, комфортність, можливість навчатися у будь-якому місці, що важливо під час пандемії, забезпечення безперервності освітнього процесу. У студентів формуються і розвиваються навички роботи з ІКТ. Вони освоюють раніше невідомі їм ресурси і освітні платформи.

Проведений аналіз дозволив виділити недоліки дистанційного навчання, об'єднавши їх у такі групи: технічні (несправності у роботі освітніх платформ, збої в інтернет-з'єднанні й електропостачанні, недостатня технічна забезпеченість і потужність електронних пристроїв, необхідних для навчання); соціальні (відсутність живих комунікацій з викладачами та іншими студентами); фізіологічні (погіршення стану здоров'я через тривале використання інформаційно-комунікаційних технологій); дидактичні (інформаційне перевантаження; нестача практичних вмінь і навичок, неможливість оперативно з'ясувати складні моменти під час самостійної роботи); суб'єктивні (зниження навчальної мотивації, розсіювання уваги,

складність у контролі часу в мережі Інтернет); педагогічні (рівень володіння інформаційно-комунікаційними технологіями як слухачів, так і викладачів).

Визначення переваг і недоліків дистанційної освіти дозволяє запропонувати заходи з оптимізації її організації. По-перше, необхідна комплексна робота закладу вищої освіти з технічної безперервності освітнього процесу, розвитку власної цифрової інфраструктури; по-друге, підвищення ІКТ-компетентності науково-педагогічного складу; по-третє, стимулювання слухачів щодо дотримання гігієни зору, режиму праці та відпочинку, фізичної активності; по-четверте, з метою підвищення результативності дистанційного навчання, по можливості, застосовувати його не в чистому вигляді, а у змішаному, поєднуючи класичні заняття в стінах вузу із застосуванням навчання «з дому». Таке поєднання сприятиме збереженню заглибленості студентів в освітній процес, відчуття причетності до вузу, задовольняючи потребу в безпосередньому спілкуванні з іншими студентами і викладачами.

УДК 378:81:37.013.3

Н.А. Лемешева, доц. (ХДУХТ, Харків)

МІСЦЕ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Не вірте тим, хто стверджує, ніби
освіта – привілей людей вільних, а
вірте філософам, які кажуть, що
тільки освічені люди вільні.*

Епікет

Реформування українського сектору вищої освіти розпочалося після 2014 р. і все ще перебуває в процесі розвитку. Станом на грудень 2020 р. в Україні представлено 455 закладів у категорії університети, академії, інститути. З них 262 заклади є державними. Харків посідає друге після м. Києва місце за кількістю вишів. Харківський державний університет харчування та торгівлі посідає 147-ме місце в консолідованому рейтингу вишів України за 2020 р.

Розподіл здобувачів за спеціальностями свідчить, що найбільш популярними в 2020 р. були такі спеціальності: Право (7% від